

Гармонізуючи законодавство

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ: ВИМОГИ ЄС ТА НОВАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ

Оскільки в Україні система надання споживачам інформації про харчові продукти відповідає вимогам ЄС лише частково, відповідне законодавство потребує гармонізації з чинними європейськими нормами. Фахівці Нідерландів, Швеції, Міжнародного фонду «Відродження» та Ініціативи відкритого суспільства для Європи (OSIFE) підготували перелік вимог до інформації про харчові продукти, яка надається кінцевому споживачеві шляхом зазначення у маркуванні або у інших супровідних матеріалах. Вони стосуються, зокрема, упаковки (маркування), реклами, представлення (викладка на полицях магазинів), меню у громадських закладах харчування. Відповідно до розпорядження Кабінету міністрів України від 24 лютого 2016 р. №228-р Україна має імплементувати у національне законодавство Регламент 1169/2011, таким чином забезпечуючи інтереси вітчизняного споживача.

Безпечно та якісно?

Як виробники харчових продуктів мають інформувати споживачів щодо своїх виробів

Обов'язкова інформація про фасований харчовий продукт*

ВАЖЛИВО

Висота малих літер без винесених елементів в інформації про харчові продукти на етикетці має дорівнювати або перевищувати **1,2 мм** (сьогодні в Україні це 0,8 мм).

У разі використання упаковки, площа найбільшої поверхні якої є меншою за **80 см²**, розмір малих літер має бути не меншим за **0,9 мм**.

Наприклад:
Текст 1,2 мм — — — Текст 0,8 мм —

*За винятком окремих продуктів

Інформація про харчовий продукт має бути

- Розміщена на видному місці
- Не спотворена та не прихована
- Точно сформульована
- Нанесена так, що її неможливо видалити
- Чітка та розбірлива
- Легко зрозуміла
- Не вводь в оману
- Відсутні сторонні графічні елементи

Вимоги до напоїв, які містять етиловий спирт

Для напоїв з вмістом етилового спирту понад **1,2%** об'ємних одиниць необхідно обов'язково вказувати фактичний вміст спирту.

Наприклад: Кефір, Квас

Вимоги щодо інформації про алергени

- Виділена кольором, шрифтом, стилем
- Відрізняється від інших інгредієнтів
- За відсутності переліку інгредієнтів, необхідно включати слово «містить» перед назвою речовини або продукту

Вимоги до дистанційного продажу

Надання інформації має бути доступним для ознайомлення споживачем до моменту продажу харчового продукту. Оператор ринку створює зі споживачем додаткову плату за надання обов'язкової інформації про харчові продукти. На момент доставки споживачу має бути надана вся обов'язкова інформація про харчові продукти, що реалізуються дистанційно.

Перелік обов'язкової інформації про фасований харчовий продукт виглядає наступним чином:

- назва харчового продукту;
- перелік інгредієнтів;
- будь-які інгредієнти або допоміжні речовини для переробки, що спричиняють алергію або непереносимість і використовуються у виробництві або приготуванні харчового продукту й усе ще містяться у готовому продукті, навіть якщо й у видозміненій формі;
- кількість певних інгредієнтів або категорій інгредієнтів;
- номінальна кількість

харчового продукту в установлених одиницях виміру;

- мінімальний термін придатності (bestbefore, bestbeforeend) або дата «вжити до» (useby);
- будь-які спеціальні умови зберігання та/або умови використання (у разі потреби);
- найменування та місцезнаходження оператора ринку харчових продуктів, що відповідає за інформацію про харчовий продукт; а для імпортованих харчових продуктів — найменування та місцезнаходження імпортера;
- країна походження або місце походження харчового

продукту — у передбачених випадках;

- інструкції з використання харчового продукту — у випадках, коли відсутність таких інструкцій ускладнює належне використання харчового продукту;
- для напоїв з вмістом спирту етилового понад 1,2% об'ємних одиниць — фактичний вміст спирту в напої;
- інформація про поживну цінність харчового продукту (в ЄС дана вимога стала обов'язковою до виконання з грудня 2016 року). Імплементация в Україні законодавства ЄС стосовно інформації для спо-

живачів важлива не лише з точки зору уніфікації законодавства у сфері безпечності та якості харчової продукції та вирівнювання правового поля з ЄС, а й слугуватиме інтересам громадян щодо вимоги чіткого, детального та зрозумілого маркування продуктів харчування.

Тобто український споживач має бути захищений від подання на упаковці неправдивої, нечіткої та недостатньої для свідомого та обґрунтованого вибору інформації, як і європейський. Тому, перше за все, Регламент захищає інтереси споживачів.

Завдяки імплементации у національне законодавство норм Регламенту №1169/2011 вдасться розширити можливості вітчизняних споживачів щодо здійснення обґрунтованого вибору, а це, у свою чергу, заохочуватиме виробників до добросовісної конкуренції.

Водночас закріплення у законодавстві вимог щодо інформування споживачів може викликати необхідність проведення інформаційних кампаній для покращення споживчого розуміння харчової інформації, а також знання основних принципів харчування. А це у свою чергу сприятиме розширенню можливостей споживачів та підвищенню їхнього добробуту.

На даному етапі всі перестороги бізнесу, які стосуються допустимого шрифту на етикетці, маркування алергенів, країни походження товару, надання інформації про те, чи продукт піддавався розмороженню, мають переважно технічний характер і для сумлінних виробників не становитимуть проблеми.

При цьому слід зазначити, що від приведення законодавства України у відповідність до норм законодавства ЄС щодо надання споживачам інформації про харчові продукти виграють усі гравці ринку харчових продуктів. Оператори ринку матимуть уніфіковані правила щодо надання споживачам інформації стосовно харчових продуктів. Це дасть змогу забезпечити правову визначеність та зменшити адміністративний тягар на операторів ринку, відповідальних за інформацію про харчові продукти.

Семинар

Нові вимоги до фасованих продуктів:

ЯК ЇХ ЗАСТОСОВУВАТИ?

У квітні нинішнього року набув чинності Закон України №2042-VIII «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин», який регулює здійснення державного контролю за діяльністю операторів ринку. У зв'язку зі змінами в законодавстві України та введенням у дію з 1 січня 2019 року нової редакції національних стандартів у ДП «Черкасистандартметрологія» відбувся семінар на тему: «Реформування системи технічного регулювання в Україні. Метрологічні вимоги до фасованих продуктів. Відповідальність за порушення законодавства».

У вступному слові директор ДП «Черкасистандартметрологія» Михайло Чорнопищук зазначив, що сьогодні відповідальність за порушення цілком покладена на виробника продукції, при цьому ціна помилки дуже висока. Він навіть приклад штрафних санкцій після перевірки органами захисту прав споживачів та Антимонопольного комітету України щодо одного з українських підприємств за недостовірну інформацію на етикетці в розмірі 713 тисяч гривень.

— Сьогодні ми розгорнули роботу в напрямку допомоги підприємцям, — розповів Михайло Петрович. — В області діє низка сертифікованих лабораторій, які можуть допомогти виробникам. Надати їм необхідні консультації готові також фахівці нашого підприємства, які працюють над впровадженням систем управління якістю.

Перед учасниками семінару виступили лектори — начальник сектору науково-дослідного відділу стандартизації харчових продуктів НДІ стандартизації ДП «УкрНДНЦ», відповідальний секретар ТК 154 (м.Київ) Світлана Кохан та заступник директора ДП «Черкасистандартметрологія» з питань метрології Олександр Камша.

Роз'яснює Мінекономрозвитку

Медичні вироби: керуючись технічними регламентами

Мінекономрозвитку надало роз'яснення положень постанов Кабінету міністрів України, якими затверджені технічні регламенти щодо медичних виробів. Відповідно до статті 8 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» центральні органи виконавчої влади, на які покладаються функції технічного регулювання у визначених сферах діяльності, забезпечують впровадження розроблених або прийнятих ними технічних регламентів.

Міністерство охорони здоров'я здійснює функції технічного регулювання у сфері охорони здоров'я, створення, виробництва, контролю якості та реалізації лікарських засобів та медичних виробів (у тому числі медичних виробів; медичних виробів для діагностики in vitro; активних медичних виробів, які імплантують; лікарських засобів; косметичної продукції; тютюнових виробів). Отже, за роз'ясненнями щодо положень постанов Кабінету міністрів України, якими затверджені технічні регламенти щодо медичних виробів, пропонують звертатися безпосередньо до МОЗ.

Водночас надано власну позицію Мінекономрозвитку в цих питаннях. Мова зокрема йде про медичні вироби, які пройшли державну реєстрацію та внесені до Державного реєстру медичної техніки та виробів

медичного призначення та дозволені для застосування на території України, строк дії свідоцтва про державну реєстрацію якого необмежений чи закінчується після 1 липня 2017 р. Для застосування до нього перехідного періоду, визначеного у пункті 21 постанови Кабінету міністрів України від 2 жовтня 2013 р. №753 «Про затвердження Технічного регламенту щодо медичних виробів», виріб повинен з'явитися на ринку України з метою будь-якого платного або безоплатного постачання для розповсюдження або застосування за призначенням до 01.07.2017 р.

Також є позиція Мінекономрозвитку щодо медичних виробів, які пройшли державну реєстрацію, внесені до Державного реєстру медичної техніки та виробів медичного призначення, дозволені для застосування на території України, строк дії свідоцтва про державну

реєстрацію яких закінчився до 1 липня 2017 р., за винятком того, що такі медичні вироби повинні з'явитися на ринку України з метою будь-якого платного або безоплатного постачання для розповсюдження або застосування за призначенням до моменту закінчення строку дії свідоцтва про державну реєстрацію.

Що саме вважати датою введення в обіг, тобто першою «появою» на ринку України медичного виробу, інформуємо, що Технічний регламент розроблено на основі Директиви Ради ЄС від 14 червня 1993 р. №93/42/EEC щодо медичних виробів. За посиланням ec.europa.eu/growth/sectors/medical-devices/guidance розміщені інформаційні документи щодо застосування зазначеної Директиви, один з яких містить роз'яснення поняття «placingonthemarket», що є аналогом поняття «введення в обіг» у Технічному регламенті.

Разом з цим зазначено, що листи міністерства та інших центральних органів виконавчої влади не є нормативно-правовими актами, вони мають лише роз'яснювальний, інформаційний характер і не встановлюють правових норм.